

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 60/18

Λουξεμβούργο, 3 Μαΐου 2018

Προτάσεις του γενικού εισαγγελέα στην υπόθεση C-51/17
OTP Bank Nyrt και OTP Faktoring Kőveteléskezelő Zrt
κατά Teréz Ilyés και Emil Kiss

Κατά τον γενικό εισαγγελέα Tanchev, νομοθετική ρύθμιση κράτους μέλους που θεσπίστηκε σε συνέχεια απόφασης του Δικαστηρίου περί του καταχρηστικού χαρακτήρα συμβατικών ρητρών λόγω έλλειψης σαφήνειας μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο δικαστικού ελέγχου

Τον Φεβρουάριο 2008, η T. Ilyés και ο E. Kiss συνήψαν με ουγγρική τράπεζα σύμβαση δανείου, συνομολογηθείσα σε ελβετικά φράγκα (CHF). Σύμφωνα με τη σύμβαση, μολονότι οι μηνιαίες δόσεις αποπληρωμής έπρεπε να καταβάλλονται σε ουγγρικά φιορίνια (HUF), το ποσό των δόσεων υπολογίστηκε βάσει της τρέχουσας (κατά την εκταμίευση) ισοτιμίας μεταξύ HUF και CHF. Επιπλέον, οι δανειολήπτες δέχτηκαν να αναλάβουν τον κίνδυνο των πιθανών διακυμάνσεων της συναλλαγματικής ισοτιμίας μεταξύ αυτών των δύο νομισμάτων.

Στη συνέχεια, η συναλλαγματική ισοτιμία μεταβλήθηκε σημαντικά εις βάρος των δανειοληπτών, με αποτέλεσμα τη σημαντική αύξηση του ύψους των μηνιαίων δόσεων. Τον Μάιο 2013, η T. Ilyés και ο E. Kiss άσκησαν αγωγή ενώπιον των ουγγρικών δικαστηρίων κατά της OTP Bank και της OTP Factoring, στις οποίες είχαν εκχωρηθεί οι προερχόμενες από την εν λόγω δανειακή σύμβαση απαιτήσεις του πιστωτή. Κατά τη διάρκεια της εν λόγω διαδικασίας ανέκυψε το ζήτημα αν η συμβατική ρήτρα η οποία υποχρέωνε τους δανειολήπτες να αναλάβουν τον συναλλαγματικό κίνδυνο μπορούσε να θεωρηθεί καταχρηστική, κατά την έννοια της οδηγίας σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με τους καταναλωτές¹ και, ως εκ τούτου, μη δεσμευτική για τους δανειολήπτες, διότι δεν είχε διατυπωθεί από την τράπεζα κατά τρόπο σαφή και κατανοητό.

Εν τω μεταξύ, το 2014 η Ουγγαρία θέσπισε νόμους βάσει των οποίων απαλείφθηκαν ορισμένες καταχρηστικές ρήτρες από τις δανειακές συμβάσεις σε ξένο νόμισμα, μετατράπηκαν ουσιαστικά όλες οι σχετικές οφειλές των καταναλωτών σε HUF, και επήλθαν ορισμένες τροποποιήσεις στο περιεχόμενο των εννόμων σχέσεων μεταξύ των συμβαλλομένων μερών στις εν λόγω συμβάσεις. Οι νόμοι αυτοί αποσκοπούσαν επίσης στην εφαρμογή αποφάσεως του Κύγια (Ανώτατου Δικαστηρίου, Ουγγαρία), περί μη συμφωνίας προς την οδηγία ορισμένων ρητρών που περιείχονταν σε δανειακές συμβάσεις σε ξένο νόμισμα² (η απόφαση αυτή εκδόθηκε σε συνέχεια της αποφάσεως του Δικαστηρίου στην υπόθεση Kásler³). Ωστόσο, με τους νέους νόμους, οι δανειολήπτες εξακολουθούσαν να φέρουν τον συναλλαγματικό κίνδυνο.

Δεδομένου ότι, σύμφωνα με την οδηγία, οι συμβατικές ρήτρες οι οποίες απηχούν νομοθετικές ή κανονιστικές διατάξεις αναγκαστικού δικαίου δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της, το Fővárosi Ítéltábla (περιφερειακό εφετείο Βουδαπέστης, Ουγγαρία), επιληφθέν της υποθέσεως των T. Ilyés και E. Kiss, υπέβαλε στο Δικαστήριο το ερώτημα αν το εν λόγω δικαστήριο μπορεί να ελέγξει την καταχρηστικότητα ασαφούς ρήτρας βάσει της οποίας ο δανειολήπτης φέρει τον συναλλαγματικό κίνδυνο, μολονότι ο Ούγγρος νομοθέτης έχει επιβεβαιώσει την ισχύ της εν λόγω ρήτρας.

¹ Οδηγία του Συμβουλίου της 5ης Απριλίου 1993, σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές (EE L 95, σ. 29).

² Απόφαση 2/2014.

³ Απόφαση της 30ής Απριλίου 2014, Kásler (C-26/13) (βλ. Ανακοινωθέν Τύπου αριθ. 66/14).

Με τις σημερινές προτάσεις του, ο γενικός εισαγγελέας Evgeni Tanchev υπενθυμίζει ότι η εξαίρεση των ρητρών οι οποίες απηχούν νομοθετικές ή κανονιστικές διατάξεις αναγκαστικού δικαίου από το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας δικαιολογείται από το γεγονός ότι εύλογα μπορεί να γίνει δεκτό ότι ο εθνικός νομοθέτης έχει προβεί σε εξισορρόπηση του συνόλου των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των μερών στις οικείες συμβάσεις.

Εντούτοις, η παραδοχή αυτή δεν μπορεί να γίνει δεκτή όσον αφορά νομοθετικά μέτρα, όπως οι προαναφερθέντες νόμοι στην Ουγγαρία, που θεσπίστηκαν μετά την ημερομηνία συνάψεως της σχετικής σύμβασως και αποσκοπούσαν στην εφαρμογή δικαστικής απόφασης περί μη συμφωνίας προς την οδηγία. Σε αυτό το πλαίσιο, ο γενικός εισαγγελέας φρονεί ότι η επίμαχη εξαίρεση θεσπίστηκε προκειμένου να διασφαλιστεί ότι τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να διατηρήσουν σε ισχύ ή να θεσπίσουν κανόνες που βαίνουν πέραν των προστατευτικών διατάξεων της οδηγίας, χωρίς όμως να τους επιτρέπεται η μείωση του επιπέδου προστασίας που προβλέπεται από τις εν λόγω διατάξεις.

Επιπλέον, ο γενικός εισαγγελέας τονίζει ότι η νομοθετική ρύθμιση κράτους μέλους που θεσπίζεται σε συνέχεια διαπίστωσης του Δικαστηρίου ότι εθνική νομοθεσία ή πρακτική αντιβαίνει προς την οδηγία δεν μπορεί να εξαιρεθεί του δικαστικού ελέγχου, καθόσον μια τέτοια εξαίρεση θα ήταν ασύμβατη προς τις διατάξεις του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ που διασφαλίζουν υψηλό επίπεδο προστασίας των καταναλωτών και δικαίωμα πραγματικής δικαστικής προστασίας.

Υπό τις περιστάσεις αυτές, ο γενικός εισαγγελέας προτείνει να δοθεί η απάντηση ότι **ρήτρα η οποία κατέστη μέρος δανειακής σύμβασως σε ξένο νόμισμα κατόπιν παρεμβάσεως του νομοθέτη και βάσει της οποίας ανατίθεται στον καταναλωτή ο συναλλαγματικός κίνδυνος, δεν απηχεί νομοθετικές ή κανονιστικές διατάξεις αναγκαστικού δικαίου** κατά την έννοια της οδηγίας. Συνεπώς, στις περιπτώσεις που η ρήτρα δεν είναι διατυπωμένη στη σύμβαση κατά τρόπο σαφή και κατανοητό, **το εθνικό δικαστήριο μπορεί να εξετάσει κατά πόσον η ρήτρα αυτή είναι καταχρηστική και μη δεσμευτική για τον καταναλωτή.**

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Οι προτάσεις του γενικού εισαγγελέα δεν δεσμεύουν το Δικαστήριο. Έργο του γενικού εισαγγελέα είναι να προτείνει στο Δικαστήριο, με πλήρη ανεξαρτησία, νομική λύση για την υπόθεση που του έχει ανατεθεί. Η υπόθεση τελεί υπό διάσκεψη στο Δικαστήριο. Η απόφαση θα εκδοθεί αργότερα.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) των προτάσεων δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα CURIA κατά την ημερομηνία αναπτύξεώς τους

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582